

PROJEKTS

Rīkojums, ar ko aizliedz PFAS saturošu apģērbu, apavu un hidroizolācijas līdzekļu importu un pārdošanu patērētājiem. ¹

Saskaņā ar 30. panta 1. punktu, 38.f pantu, 45. panta 1. punktu un 59. panta 4. punktu Likumā par ķīmiskajām vielām (sk. arī 2023. gada 4. janvāra Konsolidācijas likumu Nr. 6) tiek izdots šis rīkojums.

Definīcijas un piemērošanas joma

1. pants. Šajā rīkojumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) PFAS – jebkura viela, kas satur vismaz vienu pilnīgi fluorētu metila (CF₃) vai metilēna (CF₂) oglekļa atomu bez pievienotiem ūdeņraža, hlora, broma vai joda atomiem;
- 2) izstrādājums – kā definēts 3. panta 3) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulā (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK, ar grozījumiem;
- 3) medicīniskas ierīces – kā definēts 2. panta 1) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. aprīļa Regulā (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EK un 93/42/EEK, ar grozījumiem.

2. pants. Šis rīkojums neattiecas uz tādām PFAS apģērbos, apavos vai hidroizolācijas līdzekļos, kas reglamentētas šādos tiesību aktos:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK, ar grozījumiem vai

¹ Par šo rīkojuma projektu ir paziņots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (kodificēta redakcija). (NB! VĒL NAV PAZIŅOTS.)

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regula (ES) 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (pārstrādāta redakcija) ar grozījumiem.

2. punkts. Šis rīkojums neattiecas uz tādām PFAS, kas satur tikai šādus strukturālos elementus: CF_3-X vai $X-CF_2-X'$, kur $X = -OR$ vai $-NRR'$ un $X' =$ metilgrupa ($-CH_3$), metilēngrupa ($-CH_2-$), aromātiskā grupa, karbonilgrupa ($-C(O)-$), $-OR''$, $-SR''$ vai $-NR''R'''$ un kur $R/R'/R''/R'''$ ir ūdeņraža atoms ($-H$), metilgrupa ($-CH_3$), metilēngrupa ($-CH_2-$), aromātiskā grupa vai karbonilgrupa ($-C(O)-$).

Aizliegums importēt un pārdot patērētājiem PFAS saturošus apģērbus, apavus un hidroizolācijas līdzekļus

3. pants. No 2026. gada 1. jūlija uzņēmumiem ir aizliegts importēt vai pārdot:

1) apģērbus vai apavus patērētājiem privātai lietošanai, ja vismaz vienā apģērba vai apavu izstrādājumā kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks, vai 2) apģērbiem vai apaviem paredzētus hidroizolācijas līdzekļus privātai lietošanai, kuros kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks.

2. punkts. No 2026. gada 1. jūlija privātpersonām ir aizliegts importēt:

1) apģērbus vai apavus, kas paredzēti patērētājiem privātai lietošanai, ja vismaz vienā apģērba vai apavu izstrādājumā kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks, vai 2) apģērbiem vai apaviem paredzētus hidroizolācijas līdzekļus privātai lietošanai, kuros kopējais fluora saturs ir 50 mg F/kg vai lielāks.

3. punkts. Šā panta 1. un 2. punktā minētos aizliegumus nepiemēro:

- 1) apģērbu vai apavu atkārtotai izmantošanai;
- 2) apģērbu vai apavu pārstrādei;
- 3) individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas paredzēti lietotāja aizsardzībai pret riskiem, kuri minēti Regulas (ES) 2016/425 I pielikuma III risku kategorijas a) vai c) punktā;
- 4) individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kuros PFAS saturs patērētājam nodrošina drošības funkciju;
- 5) hidroizolācijas līdzekļiem, kas paredzēti 3) vai 4) apakšpunktā minēto individuālo aizsardzības līdzekļu atkārtotai hidroizolācijai;
- 6) medicīniskām ierīcēm vai
- 7) tranzīta precēm.

4. punkts. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro, ja importētājs vai pakārtots lietotājs var pierādīt, ka fluora saturu veido viela, kas nav PFAS (sk. 1. panta 2. punktu).

Kontrole, atbrīvojums un pārsūdzības tiesības

4. pants. Šajā rīkojumā paredzēto noteikumu ievērošanas uzraudzību un kontroli veic Vides aizsardzības aģentūra saskaņā ar attiecīgajiem likuma noteikumiem.

2. punkts. Īpašos gadījumos Vides aizsardzības aģentūra var atkāpties no šā rīkojuma noteikumiem vai pieļaut atkāpi no tiem. Dānijas Vides aizsardzības aģentūra var noteikt atļaujas piešķiršanas nosacījumus.

3. punkts. Lēmumus, ko Vides aizsardzības aģentūra pieņēmusi saskaņā ar šo rīkojumu, nevar pārsūdzēt nevienā citā administratīvajā iestādē.

Sods, spēkā stāšanās un pārejas noteikumi

5. pants. Ja vien citos tiesību aktos nav paredzēti bargāki sodi, tos piemēros jebkurai personai, kura:

- 1) pārkāpj 3. panta 1. punktu un/vai 3. panta 2. punktu par importa vai pārdošanas aizliegumu vai
- 2) neievēro nosacījumus, kas saistīti ar atbrīvojumu saskaņā ar 5. panta 2. punktu.

2. punkts. Sodū var palielināt līdz brīvības atņemšanai uz laiku līdz diviem gadiem, ja pārkāpums izdarīts tīši vai rupjas nolaidības dēļ un ja izdarot minēto pārkāpumu:

- 1) tikusi apdraudēta cilvēka dzīvība vai veselība vai radīts attiecīgs šāda apdraudējuma risks;
- 2) radīts kaitējums videi vai attiecīgs tā risks un
- 3) attiecīgā persona vai citas personas guvušas vai paredzējušas gūt finansiālu labumu, ieskaitot ietaupījumus.

3. punkts. Uzņēmumus u. c. (juridiskas personas) var saukt pie kriminālatbildības saskaņā ar Kriminālkodeksa 5. nodaļas noteikumiem.

6. pants. Šis rīkojums stājas spēkā 2025. gada 1. jūlijā.

2. punkts. Tādu apģērbu, apavu un hidroizolācijas līdzekļu krājumu pārdošana privātai lietošanai, uz kuriem attiecas 3. pants, ir atļauta līdz 2027. gada 1. janvārim.

Dānijas Vides ministrija, [DATUMS]

Ministra paraksts

/ KC paraksts